

paus on kuolla nälkään, valita kadon pahan väliin: loppumattoman raukan raadannan ja nälkäkuoleman. Ei hänelle elämä milloinkaan hyminnyt, ei edes kasvojaan näyttänyt, se lupasi hänelle vain kurjuutta, nälkää, tuskaa, kyneleitä...

Hän oli todella kaunis. Vartalo oli solakka ja niin norjan taipuisa. Sinisilmistä loisti hellyys ja kalpeilla kasvoilla värähti heikko, kiiltomain puna — kylmä tervehdys tuonehan piloilta...

Voit kurjat tehtaat, kapitalismin grotteluolat, tautien, nälän ja kurjuuden pesiä, ne jauhavat liian kallista viljaa!

Aurinko paahotti kuumana tulipaltona ja läheisessä metsässä lumut hennenelekkäänä pitivät. Taivas oli kirkkaan sininen ja vieno tuulentuiskun luontoa hyvällä...

Maantieläjä ajoi pyörällään nuorukainen. Hän ajeli hiljalleen, omissa mietteissään, huulilla halveksivan ylimielinen, melkein valtiolen hymy. Nuorukainen oli pitkä ja solakka, niskä ja kasvat päivän ruskaksi paahattamat, katse terävä ja tulkea ja koko olennensa ilmeni sellaista teräksistä tarmokkuutta ja järeätyyttä, jota eivät grottein nielutkaan kykene murtamaan. Pienet valkokuorut poskipäällä vaan osoittivat, että hän on myöskin grotteluolan uhri.

Tytön lakse ajoi nuorukainen, hyppäsi reippaasti pyörältään alas ja tervehdi hienolla, vaitimattomalla tavallaan neitosta, jonka poskille punainen kilto antoi tavallista viehkeämpään leiman.

"Mitä sinä tyttöni taas haaveilet?" kysyi nuorukainen.

Tyttö suoristautui. — "Ei ole ta-pa-ut haaveilla, elämää mietin", vastasi hän sitten katsoen vakavasti polkaa silmiin.

Vakavaksi muuttui nuorukaisen katse, kun hän haasteli: "Niin, taas sinua tyypaamaan lähdin. Ei ole mel-lä muuta kohtauspaikkaa, kun pieni aittasi — onneksi on se sinulla — ja metsässä tuuheuteen kunsien katve. Ja tämä kaunis köyvä, jonka juurella isten olemme niin usein katselleet itra-auringon laskua ja joen tyyntä juoksu. Olet proletariaattityttö, minä proletariinuorukainen, olemme elä-mään orjia, onnesta osattomia raa-tajalapsia, vihattuja punaröistäjä. Mutta "roistoilla" sykkii rinnassa ihmisen sydän, jossa hellimmät tun-teet palaa ja "roistoja" kalvaa vain yksi vaativa kaipuu, kauneuden kai-puu, siivitys, jano, jota on niin vaikea tydyttää, kun kapitalismin imuto-vert löyvätkin tuon eteen ja raastavat saastaiseen nieluunsa kaikki, mikä on kalleinta ja pyhintä ihmisessä. Mutta sittenkin, meidän täytyy kasvaa pihl-tä pitenemmäksi, "siivistämisyydellään" kerskuvaa ylellä porvaristoa, tuota kykajan raahata petoeläimessä. Vielä nuo kurjat liikkuvat meille, että murise joukko, murise massa uh-rina myllyni nieluun ja uhriina pysy-nä. Mutta ei! Köyhällä on myöskin ihmisarvo; he ovat myöskin ihmisiä, joilla on järki, ja vielä näkevät nuo konnat lahtariarkitehteen ja ohranolusen, että köyhällä on nouse! Se ei maksa; se vain kokonaan voimiaan hitaasti mutta varmasti ja silloin se lyö!"

Näin nuorukainen jutteli ja hänen silmänsä hehkuaivat villiä vihaa, vi-han tiliä saastasta järjestelmää vastaan, joka koko köyhällistöluokan elä-mään yrittää tuhota, sortaa sen tautei-ku, nälkään ja kurjuuteen.

Vielä nojasi valkeaan koiranrun-koon proletariaatille. Hänen silmänsä oli outo loiste ja rinta tuskal-lisesti kohoili. Polka oli puhues-saan tulkinut hänenkin hennoimmat tunteensa.

Känetönnä selsoivat tyttö ja polka hetkisen katsellen auringon laskua. Suurena tulksena pällona se vihdoin pönnä näköpiiriin taakse, jolloin sä-teet vedenpinnalla lopettivat karke-lonsa... Iita tunneni hiljaa...

"Mahtaneeko tullaakin äitretönnäs-sä maailmankätköidessä närsylien

olentojen sydän sykkii, viattomien veljen veri vuotaa", virkkoi tyttö vihdoin.

Nuorukainen oli ajatuksiltaan vai-pumut. Känetönnänä, ikäänkuin vais-tomaisesti hän nyökkäsi tytölle.

He menivät tytön pienoiseen ai-taan, jossa hetkisen sängyn laidalla vierokkään istuivat. Vihdoin tyttö, grottein nieluun vaalea kaunotar le-volle laskentui.

Neitosen kasvoilla palot ja silmis-sä heikohti vieno, oudon kaamea pu-nerrus, kuin laskevan ilta-auringon säteitten leikki veden pinnalla... Niin, laskevan ilta-auringon...

Nuorukainen kumartui tytön yltse, jolloin hän tuntiessaan tytön tuskal-lisen kumman henkyyksen hivelevän kasvojaan, nosti päätänsä jälleen ylös, kuiskaten: "Voi pikku raukka, on-neton tyttöni!"

Vielä he juttelivat lemmeistä, köy-hän ikäkaunista lemmeistä.

Äkkiä nuorukainen painoi hehku-vaan suutelon tytön kalpelle, verettö-mille huulille ja lähti ulos kesäiseen yöhön.

Siellä nämi huoneessaan punainen proletariaatitruoni, grotteluolien van-lea kaunotar... oikea enkeli... Rin-ta väliin tuskallisesti kohoili... Kas-voille kohosivat salaperäiset, kaame-at merkit.

Keuhkotauti, tuo kapitalistisen teh-daselämän tuhoava kasvannainen, te-ki tähtytönsä, nuorta toivovaa elä-mää mursi, kannista naista hantaa kohden vei.

Oli Kesäinen yö. Ilma oli lämmin. Keyet usvapilvet lei-jallivat hiljaisen metsän remmassa, jonne joki levitti rantaruohikkoon. Yksinäisen lintuonon viehkeä ku-kerus kuului metsästä ja joella suuteli sorsa...

Nuorukainen hyppäsi not-keasti pyöränsä selkään ja ajoi met-sän remmestamalle maantiele.

Yön kuulen ilma virksii nuorukais-ta ja hän ajoi täydellä vauhdilla vetien syväin keuhkoilinsa raitista ilmaa. Tultuaan tien risteykseen huo-masi hän siinä joukon lahtari-pukui-sia ololta. "Koirat!" sähsii nuoru-kainen haampattensa raosta ja alkoi ajaa ohi, mutta samassa tarttui yksi heistä hänen pyöränsä ohjau-s-tankoon. Silloin hyppäsi nuorukainen tielle, sieppasi puukonsa ja iski sil-lä lähintä rauhanhäiritäjää käsivar-teen, jolloin joukko hajosi. Äkkiä hän taas hyppäsi pyöränsä selkään ja ajoi rauhallisesti tiensä koiraparven ki-koille.

"Ei mikään voi estää enää julmaa tautia. Tyttö, jota rakastan, on kyl-män haudan oma. Mutta täytyy kir-siä. Syyä tiedän. Tiedän, että tä-män kirotun riistojärjestelmän to-mutisissa ja raatelevissa grotteluolis-sa, noissa horman onkaloissa on tyt-töni tuon taudin saanut raataessaan muutamien tyhjän toimittajien ilha-vaan vatsan ja paksun kukkaron hy-vinvoinnin edistämiseksi. Itse on hän saanut rippeet, kurjan kurjat työnsä tuloksista. Saanut pakakseen rau-danraskaasta raadannastaan nälkää vain ja keuhkotaudin runteleman ruumiin! Voi kirottu rosvojen pa-pattisi, mikä on kapitalistinen järjes-telmä!"

Näin ajatteli nuorukainen istue-saan koflansa rappusilla. Hänen sydämensä oli saanut syvä haavoja jota vuotivat verta. Hän oli suudellut noita verettönnä kalpeita huulia. Niin oltiin hän suudellut tyttöään monta kertaa. Ja nuo koirat — pe-jän käsi pusertui nyrkkiin — häirit-sivät ihmisiä. Pojan mielessä rist-teillä sykkii mieteltä yhtenä sekava-na melkoelä.

Mutta pööhö pystyissä ja silmät paloyivat. Huulilla värähti ylimielinen hymy ja nuorukaisen koko olennus oli raustaista kovuutta ja taistelem-olmaa, kun hän itseksensä sanoi:

"Kirottu riistojärjestelmä, kukka-si terähdet ankeavat, — vielä ne lakastuvat! Olenhan punainen prola-tariinuorukainen"

Nuorukainen katsoi terävästi yö-hön...

Kirj. W. R.

VANGITTU LINTUNEN

*On lintunen vankina häkissään,
ylös taivohon katseensa entää;
Vapauden kaito on syömmessään,
sekä sinne kaipaus mielessään,
missä siskonsa vapaina lentää — —*

*Siellä nouseva päiväylt iloa tuo,
elon intoa laulajain rintaan,
siellä riemuin kaakuvi sävel-uuo,
vaan vankina kiihtuvi laulaja tuo,
yhä kaivalen kallehintaan — —*

*On vapaus kallehin aarteista.
Sen riistäjän sydän lie jäästä.
On vapaus ylevin aarteista.
Siis sirkkusen tuskia huojenna
ja vapaaksi vankisi päästä!*

— esto —

Lännen elämää

"Mikäs Jeesus sinä imiet olevasi?"

Ne, jotka tulevat idän valloista tänne lämmelle, vakuuttavat että ih-miset täällä ovat toisenlaisia: kuin siellä idässä. Paitsi sitä, että lä-nellä asuvat ihmiset ovat ulkonäöl-täänkin läiläisistä poikkeavia, ovat he vieläkin enemmän eronvaisia si-säiseltä olemukseltaan. Tuollaisen huomion melkein kaikki Atlantin rannikolta saapuneet tekevät lämmel-le saavuttuaan.

Niinpä on totuttu puhumaan "län-nen rennosti kursseista", jolla luu-lakseni on tahdottu ilmaista yhteis-ve-to lännen jyrkeistä ja kursaile-mattomasta elämästä.

Ja kyllä täällä kursailemattomuus ilmeneekin kaikkialla. Itse luonto on jyrkän vastakohtainen. Aivan kuin se tahtois sanoa ihmiselle: "Jos mei-naat kanssani toimentulla, niin hei-tä hienoitunteluksesi ja muualla maailmassa oppimasi muodollisuudet ja astele suoramielisensä ja rohkeana tietäsi. Näetkös, minä olen suuri ja selväpiirteinen; sellaisen vähäpi-räisyyden, jollainen sinä olet, ei anna vaivaa yrittää kursailla kans-sani."

Tuollaista kieltä tuntuu luonto leastelevan, ja se pöhe on painunut syvälle jokaisen länteläisen olemak-seen, ihan poislähettämättömästi.

Tämä ilmenee jokapäiväisessä elä-mässä työmällä, kaupunkien kaduil-la, kyltien kujilla, ruokataloissa ja yksityisten kodeissa ja erikoisesti kaikissa työväen yhteispyynnöissä.

Ainolaia poikkeuksina benevöl par-tinat uskovaiset, jotka haudan lakse-ttäviä viiri haudentilansa koettavat lie-vittää lämmen elämään innohollista jyrkkyyttä.

Pistähyköimme seuraamaan s. s. osaston kokousta täällä lämmellä. Siel-lä asiat luistavat tavalliseen, länteläiselle tuttuun tapaan. Mutta idistä tulut, muutokortilla osastoon vhty-tyä ilmoittelee. Puhuevuorot ovat lyhyitä ja teräviä, väliin hän klee-velevii ja asioiden käsittely joksien-kin neopata. Pitkät laulekset e-vät kerrassaan harvinaisia. Mutta sen sijaan usein kiivastutaan ja sa-vo-taan edellisen puhuevuoron käyttä-melle suoraan, ihan kuesailomatta. Yleensä puhuevuorot ovat veltotaa-ria ja vaativia. Laulat osaston jä-senet, jollaisia tapaa kaikissa osas-toissa kautta maan, joutuvat mon-asti tuiben ponnituksen alaiseksi. Tarvitaan johonkin toimeen musi-kaan paikkakunnalla pösmäyttämee-tilalle.

"Tollakaa esityksiä, sanoopuhuejoh-taja täällä."

Esitettiin ylös ja kunnioitetaan mutta hän kieltäytyy määrättyjen syi-den perusteella, jotka syyt hän tuo esiin.

— Hyvä. Yksi teini kalleksi, sa-

noo puheenjohtaja, ja kehottaa: E-sittäköä jotakin toista, joka on jo ri-täampi.

Mutta ei tahdo löytyä sellaista, sil-lä melkein jokainen kokouksessa oie-va on johonkin tehtävään kiinnatetty. Viimein etsitään katseilla jokainen kalleksi kokouksessa, löytyisikö ketään, joka ei ole mihinkään osasto-tehtävään kiinnitetty. Ja löytyykin muutamia sellaisia. Jo esitetään yti-tä heistä toiseen, mutta hän kieltä-tyy.

— Milla perusteella? Ilukkaa pu-heenjohtaja.

Vastaukseksi tulee verukkeita, jot-ka eivät pidä kutuaa.

— Puhuevuoro! — Puhuejohtaja!

— Puh... — No, älkääpä niin kirettä pitäkö, keskeyttää puheenjohtaja.

Ja sitten alkaa verukkeitten p'is-kaaminen. Hänet löylytetään perin-pohjaisesti, sillä onhan se kerrassaan julkea, että osaston jäsen ilman muuta kieltäytyy toimimasta, vaikka yhteiset päätökset vaativat kaikkien täyttämään velvollisuutensa yhteis-tä asiaa kohtaan.

Toimesta kieltäytynyt koettaa pro-lustella itseään, mutta luononlaisella menestyksellä. Vaeten maanan lä-nelle ihmäyitetään kysymys:

— Mikä Jeesus sinä budet oikein olevasi?

Kysymyksen edessä ei ole varaa viikuroida. On oletiava selkiänsä tai taivuttava. Tavallisesti tuollaisen kysymyksen vastattavak-on saaneet suostuvat ottamaan heille tarjotun toimen vastaan, sillä onhan heidän nieluunsa pantu koetukselle.

Sitäpaitsi eivät he kehdä jatkaa entisenlaisia villipörmäilytyksiään, kun näkevät, että laiskuutta osasto-toiminnassa halveksitaan.

Mutta idistä saapunut on Ameris-siin.

— Tällä näyttävät: Terit olevan jostakin lityneltä, huomauttaa hän yksityiskeskustelussa kokouksen pääh-täyttyä.

— Eikö mitä, huomauttaa vanha länteläinen. — Sellaisia ne ovat aina.

— Voi niin, sekin on merkittävä.

— Joo, täällä sanotaan suoraan, kun asiat niin vaativat, mutta ei siitä jätetäpölmä marjotella. Se mi-kä on sanottu, on sanottu ja sillä hyvä.

— Tästä jollain, ettei n-kekelaisuus ole ottanut täällä versokseen. Se näkkee ei sävellet lämmen elämästä, jatkua siihen toinen lämmellä pite-näin aikaa elut. — Tietysti täällä-kin on jollakia harvoilla sellaisia raivopuheluseen vivahtavia talpu-melasia, mutta he eivät hyviä hil-jaa. Ja sinäpä tällä ondensa luo-melotit se lämmen vaikat raivopu-heliset eivät niles tällä eläntöset.

He melosivat lämpösti mennessään, mutta eivät saaneet keikään mukaa-u-sa. Antti Hyrskvranta.